

„FINTINA DE PIATRĂ“

Elena Oprescu

Dr. Mihai Oproiu

Petre Drăguțoiu

În hotărnicia moșiei Drăgăești „după apa Dimboviții a dumneaei Setrărenii Saftii Brezoianca“ din 11 noiembrie 1779 apare menționată „fintina de piatră“, cu ocazia realizării „Trăsurii a doua de supt coastă, din piatra Iancului ce este împotriva Gurii văi Drăgoești, pă drumul cel mare în sus pînă iar în piatră hotaru Vintileștilor ce este în dreptul drumului ce pogoară despre Tîrgoviște, alătura cu fintina de piatră“.

Din hotărnicie constatăm că fintina de piatră este situată în apropierea Drumului cel Mare al Cîmpulungului, nu departe de „gura văii Drăgoeștilor“.¹

Hărțile mai noi nu localizează această fintină,² deși prin importanța sa, era cunoscută și folosită ca reper încă din secolul al XVIII-lea.

Este firesc să ne punem întrebarea unde a fost acest interesant monument și să încercăm să explicăm cauzele pentru care poartă acest nume, cînd a fost realizată și de cine.

Studiind lucrările despre împrejurimile Tîrgoviștei am aflat știrea transmisă de către Virgil Drăghiceanu despre existența la două ceasuri depărtare de Tîrgoviște a unei fintîni cu pisanie de piatră datînd din 14 octombrie 1744.³

Făcînd investigații de teren, constatăm că în apropierea satului Ungureni se păstrează și azi puțin lateral din actuala șosea națională, o fintină cu debit mare de apă amenajată și întreținută de localnici, iar toponimul este și astăzi „fintina de piatră“.

Se știe că fintina avusese o frumoasă inscripție din piatră, care a dispărut în ultimii ani, nimeni neputînd să precizeze de cînd nu mai există această pisanie și unde se află.

În ultimele lucrări, datorită necunoașterii topografiei și știrilor lacunare transmise de către Virgil Drăghiceanu, fintina a fost localizată ca

---

1. Bibl. Ac. R.S.R., DXVI, nr. 9.

2. Harta editată de Institutul geografic al Armatei, 1906, seria VI, coloana D (București), Scara 1/200.000.

3. N. Iorga, Inscripții.

existând în raza orașului Tirgoviște,⁴ fapt care contravine adevărului istoric.

Inițiată pe vechiul drum al Cimpulungului, importantă arteră de comunicație pentru tot evul mediu românesc a fost folosită de numeroși călători, fiind considerată „fintină bună veache“, care la 1744, era „mîncată de multă vreme“. Situată pe „moșie megieșească“ nu a mai fost reparată ci „a stătut nedreasă“ multă vreme. În inscripția nouă de piatră, pusă la 14 octombrie 1744 de către Grigore Greceanu vel ban, se precizează că acesta „s-au îndemnat de o au dres și o au înnoit de precum se veade“, motivînd că „fiind apă foarte bună“, pentru „a bea călătorii“, zidind-o „al doilea oară din temelie, această fintină de acestu mai sus numitu boiaru, în zilele prea înălțatului și prea luminațului nostru domn Io Constantin Neculae voievod Mavrocordat“.⁵

Interesant este faptul că pisania fintinii completează documentul de anexă precizînd că Grigore Greceanu cumpărase „moșia de la Vintilă cu voia tuturor moșneanilor“,⁶ iar documentul preciza că fintina de piatră era în apropiere de „hotarul Vintileștilor“.

Considerăm necesar să facem precizarea că vechiul drum al Cimpulungului nu urma actuala șosea națională ci din punctul Vișoara, mergea prin plai, fără urcușuri și coborișuri abrupte, drumuri care sînt menționate pe harta din 1906.⁷

Apărută din necesitatea de a satisface cerințele călătorilor după cum și în pisanie se menționează, ea a reprezentat un important loc de popas pentru odihna și adăpostul vitelor și pentru a se realiza schimbul de informații pentru drumeți foarte necesar în acea perioadă, la intrarea și ieșirea din Tirgoviște.

Reiese că fintina a existat de foarte multă vreme, ceea ce dovedește că ea reprezenta un loc bine precizat în toponimie, binecunoscut și tocmai de aceea a pătruns cu ușurință și cu ocazia hotărniciei, lucru ce nu s-ar fi realizat dacă ar fi fost făcută doar din 1744.

Tocmai de aceea a fost reparată în mai multe rînduri și Grigore Greceanu considera că prin această inițiativă numele său era pe toate buzele și potrivit credinței timpului, călătorii „bînd... urmau... să dea mulțumită lui Dumnezeu și să zică : Dumnezeu să iarte sufletele ale celora ce au cheltuit de o au înnoit“ și nu uita să facă precizarea și (a)le lor ce din temelie o au făcut“, probabil moșnenii locului.

Am considerat necesar să facem cîteva precizări ca nu cumva din grabă și necunoaștere să se treacă cu vederea un element de mare importanță, cu veche tradiție existent pe vechiul drum al Cimpulungului și să nu se explice așa cum trebuie interesanta istorie a Tirgoviștei.

4. Vezi Radu Gioglovan, M. Oproiu, *Inscripții și Insemnări din jud. Dimbovița*, vol. I, Tirgoviște, 1976, p. 219—220 ; N. Stoicescu, Cr. Moisescu, *Tirgoviștea și monumentele sale*. Buc., 1976, p. 140.

5. R. Gioglovan, M. Oproiu, *op. cit.*, p. 220.

6. *Ibidem*.

7. Știre transmisă de avocatul Ion Florescu din Pietrari.

DOCUMENT

1779 noiembrie 11

Jud. Dîmbovița

Trăsurii moșii Drăgăești după apa Dîmboviții a Dumneaei Șeitrărenii Saftei Brezoianca.

1t. 1779 noiembrie 11

moșiea din jos trăsuri întii unde sînt și 7 case cu români.

Din hotaru moșii feții în jos din colțul casiilor cu cea pentru Bolnavi pã Dîmbovița în jos pînã la un nuc mare stînjeni 451.

Trăsuria doao pe supt coasta

Din gura vii nukului dintr-o tulpină de salcie ce este din susu unui nușor mic în sus pe lingã drumul cel mare pînã în piatra moșii fac stj. 500. Trăsuria treia pîn capu moșii despre răsãrit unde se lovește în cap cu moșiea Poșișa. Dintr-un copacu gârniță cu dooã gãlci despre apus și cu 4 ștomînãri de lingã un drumleț ce se numește al Măgurii pe drum în jos pãnã în gura vãi Matãri unde este piatrã hotar supt coastã stînjeni 448 ; Masã fãcîndu-se și lepãdîndu-se doao pãrți rãmîn stînjeni 466.

Lungul moșii pe din sus se hotãrãște cu moșiea Dragomireștii alor boierilor Greceni, pe din sus iar în lung cu moșiea feții magiaschi, la cap despre apus apa Dîmboviții, despre răsãrit cu moșia Popșia a mănãstirii Dealu.

Moșiea din sus tot Drãgãești.

Trăsuri dîntii pe lingã apa Dîmboviții din piatra Vintileștilor în jos pînã în hotaru Gagiului în Curmãtura unei vãlcele mici, unde sînt și case 18 ungurenii puțin pomet risipit. Stînjeni 115.

Trăsuri a doao pe supt coastã. Din piatra Iancului ce este împotriva gurii vãi Drãgoeștii pã drumul cel Mare în sus pînã iar în piatrã hotaru Vintileștilor ce este în dreptul drumului ce pogoarã despre Tãrgoviște alãtura cu fîntîna de piatrã stînjeni 180.

Trăsura a treia pîn capu moșii despre răsãrit unde se lovește în cap cu moșia Șotînga.

Din copaci mari Goruni ce s-au însemnat pã drumul Tisii în jos drept pãnã într-o piatrã ce este în drum împotriva altor dooã pietre ce sînt spre apus stînjeni 352. Masã fãcîndu-se și lepãdîndu-se douã pãrți rãmîn stînjeni 215.

În lungul moșii pã din jos se hotãrãște cu delnița Gagiului megieșesc pã din sus, iar în lung cu o funioarã a Vintileștilor megiișascã, la cap despre apus apa Dîmboviții, despre răsãrit moșiea Șotînga a moșnenilor i a postelnicului Costandin Cioran i Bãraci ot Tîrgoviște.

Trăsura moșiilor nu s-au fãcut dupã niscareva sineturi ci numai mai dupã arãtarea unora din moșneni adicã Stan Cornea om ca de 80 ani, Iane Cornea ca de 60 ani i George sin Stan Cornea i Dumitru Drãtego i Nedelcu Șerbãnescu și Dumitru sirbul ce este așezatã pe aceste moșii de 26 ani.

B.A.R.S.R., DCCC III/9.

în original iunie 11

